

KIADÓ HIVATAL:
zikes Antalkönyvnyom-
dája, hova az előfizetés
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatal
érdeklős közlemények
küldendők.

Nyitott érben egy
sor közlési díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETESI ÁR

Egész évre 5 frt. —
Félévre . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSÉG.

Belicsey-ut, 15. szám
hova a lap szellemi ré-
szét illető közlemények
küldendők.

Kéziratok nem
adatnak vissz

A szeretet ünnepe.

Valamint a szárazságtól eltikkadt termé-
szetnek fonnyadozó növényzete égi áldás nél-
kül nem képes új életre kelni: úgy az emberi
szellemnek is szüksége van a végtelenség gaz-
dag eszme-köréből közvetített gondolatok és
érzelmeire, melyek az arasznyi lé mindennapi
küzdelmében kifáradt erőit felüditik. Valamint
ama nagy hajók, melyek a folyamok medrében
csékély vízzel, szűk partokkal küzködve csak
ügygyel-bajjal haladhatnak, ha azután kijutnak
a sik tengerre, kieresztik vitorláikat s nagyobb
lendületet nyernek: úgy az emberi szellem is,
a létért mellözhetlen chablonok prokrüstési
ágyából kiszabadulva magasabbra törekszik,
eszményi légkört keres, a vallásos ideák
sphaeráját: melynek tisztult világában maga-
sabbban csaponghat. Itt rejlik az isteni reve-
láció jótékony könyörületessége: mely nem
hagyja az emberi kevés erőt a kutatás szirt-
jein szétporladozni, hanem — mint Mózes
népének a tűzszlop által — meg mutatja
lelki vágyainak évezredeken át hiába keresett
ösvényeit és honát. A mi után a pogány kor
fenekelt lelkei és ihletett költői, a Sybillaktól
kezdve — Pindar és a gyöngéd és vallásos
lelkületű Virgilig, Horációtól — Plato, Aristote-
teles és Pythagoraszig, titkos sejtelemmel,
vallásos gerjedelemmel csak vágytak — azt
mi a megváltás tényében és tanában megva-
lósulva látjuk. Et verbum caro factum est.

A megváltás nagy ünnepe: a karácson.
Az isteni dicsőség, a felebaráti béke és sze-
retet ünnepe. Dicsőség az égben Istennek:
békesség a földön a jóakaratu embereknek.

Van-e a keresztény mysteriumok glori-
fikaációjának körében ünnep, mely annyira
megközelítette volna az emberi szívet mint a
karácson? Van-e más ünnep, mely a szeretet-
teljes szív-annyi sokszerű symbolumában nyi-
latkoznék meg mint a karácson? Mint a mély
vizbe vetett súlyos kö által okozott gyűrőd-
zések a vízpart szegélyein folynak szét: úgy

a karácson ünnepének fényes sugarai is szét-
áradnak az egész vonalon, fénynyel és me-
leggel töltvén el az egyéni és családi élet
tűzhelyeit. A nélkül, hogy characteréből vesz-
tett volna, ünnepévé vált az összes társada-
lomnak. Valamint transcendentális jelentőségét
az incarnáció tanában bírja: úgy incarnáló-
dott emlékezete és megtartása az emberi lé-
nyegben, áthasonult a vallásos lélek áhítatává,
felszívódott az eszményi köz örömei közé.

Keresztényi és társadalmi ünnep, mely
nemcsak a reá neveltség manifesztációja, nem
csak a gyermekkori ábrándos tradicziók kegye-
lete: hanem szüksége az örülni és szeretni
vágyó emberi szívnek. Szükségérzet, mely e
napon az élet piaczaról visszavonulni kíván a
szűk családi kör ideális szentélyébe, hogy a
küzdter porondján fényét veszített cothurnusait
kívül hagyva, osztályosa legyen a legtisztább
örömei gloriájának.

Örömmünnepe a szegénynek és gazdagnak
egyaránt, mert a gyengéd figyelem és szeretet
ajándékát fogadó szív nem az áldozat meny-
nyiségére, hanem az akarat bőségére és me-
legségére szokott tekinteni.

Örömmünnepe kicsiny és nagynak kölcso-
nösen, mert az ártatlanság örömtől repeső
szívének zengő hurjai viszhangot keltenek a
nagyok szívében is, és a mélységes szeretet
harmonijában az apró örömei is nagyokká
válnak.

Ha az isteni gondviselés és jóság nem
örvendeztette volna meg a világot a szeretet
eme nagy ünnepével, a szeretetre termett em-
beri szív ösztönszerű vágyaitól indítva al-
kotott volna magának egy közös világünnepet,
hogy legyen solemnis kifejezője azon szociális
egységnek, mely az emberi szívbe plántált
béke és szeretet érzéseiben bírja garanciáját.

Pax és ismét pax. Ez azon istenileg szük-
ségesnek revelált „magna charta”-ja az em-
beri szívnek, mely minden más emberi con-
veneciók és preventív constituczióknál inkább
biztosítja az individumok és corporatumok

anyagi és szellemi jólétét és boldogulását.
Béke és szeretet: ez a megváltás nagy
ünnepének mindenki által felfogható mysteri-
uma.
Sziromay L. Árpád.

Tíz év.

Jelen számmal lapunk befejezte pályafu-
tésának tizedik évét, a hírlap irodalom terén
elég idő arra, hogy a lap életrealóságát be-
bizonyítsa.

Talán némi önérzettel is tekinthetünk
vissza a tíz éves multra, s ha irányunk és
működésünk fel is ment az új program
adása alól, még sem mulaszthatjuk el, hogy
a bekövetkező 11-ik év alkalmából azt fel ne
ujtsuk. Teszszük ezt annál is inkább, mert
programmunk marad a régi t. i. a modern
haladás megvalósítása minden irányban.

Az uralgó szokás és gyakorlattól eltérőleg
nem igérünk nagy hangzású üres szavakkal
mindent olvasó közönségünknek, nehogy ké-
sőbb csalódva ábránduljanak ki, de azt hatá-
rozottan igérjük, hogy úgy mint eddig, ezután
is önzetlenül és legjobb igyekezettel fogjuk
szolgálni városunk és vidékünk ügyeit.

Kijelentjük, a mit olvasóink úgy is tud-
nak, hogy lapunk miként eddig nem volt, úgy
ezután sem lesz pártlap, mely bizonyos párt-
érdeket szolgálja, hanem párt és személyes
érdekektől függetlenül tárgyalja mindenkor
közügyeinket.

Elvünk az eseményeket tárgyilagosan ad-
ni elő minden féle párt — vagy elítéltelettől
menten; — kis társadalmunk kinövéseit kér-
lelhetlenül, de jóakarattal ostromozni s segéd-
kezni ezen kinövések kiirtásában, s végre a
haladás minden eszközeit megragadni arra,
hogy az életre való eszmék és intézmények
népünknel is kedvező talajra találjanak.

És ezen elhatározásunkhoz erőt ad ne-
künk a tíz éven keresztül folytatott becület
munka, mely közönségünket lapunk köré so-
rakoztatta és a közönség eme érzülete teszi

TÁRCSA.

Karácsony.

— A „Szarvasi Lapok” eredeti tárczája. —

Azt mondják, hogy századunk az anyagiasság
százada. A létért való küzdelem, a megélhetés nehé-
zsége, kiölték a század embereiből az idealizmust s a
kenyérért való erőszakos és lázas harcban vesztegetjük
el minden örökös és nemesebb eszmékért való rajon-
gásunkat. Mindenki ajkán hordja a „fin de siècle”
fráziát, ezt a francia kifejezést, mely magában foglalja
ürességünket, blázirtásunkat, anyagiasságunkat.

Hiszen igaz, a modern kor embere nem tekint
többé imádatlalt a csillagos égre s nem keresi ottan a
teremtő erőt, melyből minden élet fakadt. A távesővek,
vegytani kutatások elmetölték fantáziájának a szár-
nyait. Nem tud hinni, csak annak, a mit kézzelfogha-
tólag bizonyítanak be előtte. A vallás miszturizmusa
nem hat kedélyére. A modern embernek nincsen
kedélye, hanem vannak idegei.

Az idegeket pedig a szenzáció táplálja. A szen-
záció a mi igazi elemünk. S mennyi eszköz áll
rendelkezésünkre, hogy a szenzációt minden fajában
és árnyalásában élvezhessük. Táviró, vasut, posta, te-
lefon. Együtt élünk az egész világgal, a világ minden
eseményével, minden szenzációjával, minden anarchista
merénylötével, nihilista bombázásával. Gondolatunkat
foglalkoztatja az egész világ, a melyben önmagunknak
csak csekély szerep jut.

S vajon a modern ember egészen jól érzi-e magát
ebben a világban? Nem érez-e magában valami ürt?
Nem támad-e keblében valami lappangó vágy, mely
visszakívánja azt a múlt időt, a mikor az ember nem
volt annyira a világnak, mint inkább önmagáé?

E kérdésre egy szó a felelet: K a r á c s o n y.

Egy napra megszűnik a világ rendes folyása.
Háromszázhatvanöt nap közül kiválik egy nap, ten-
gerből kiemelkedő sziget gyanánt: karácsony napja.

A kereskedők bezárják boltjaikat, becsapják
nagyüzleti könyveiket. Az utca sarki koldus meleg
tűzhelynél ül s az excellenciás minisztereket nem
bántják az ország gondjai. A társadalom bonyolódott,
ágas bogas szervezete mintha szét pattanna esupa apró
családdá. Az utcaik elnéptelenednek s a családok lakó
szobái benépesednek.

Egy percze mintha megállt volna a világ!

Tehát nem aludt ki még minden szikra az em-
berből. Nem vagyunk még azon az elfagyott jégtől
borított vidéken, a melyet Madách tett az Ember
tragédiájában? Annyi szent ünnep vált már jelenték-
telenné, annyitól elszakott az emberiség. Egyszerű,
közönséges formáknak nézte őket, melyeket modern
nagyságában bátran levethetnek.

És Karácsony ünnepe ma is szent. Ma is úgy
ünneplik, mint hajdanában, vagy talán még jobban.
Annyi bizonyos, hogy ma még nagyobb szükségünk
van rá, mint volt bármikor.

Ezen az egy napon a társadalom embere teljesen
a családjáé lesz, átadja magát egészen annak a tiszta,
magasztos érzésnek, épen úgy, mint Timár Mihály a
senki szigeten.

„Az arany ember” hőisében a modern ember
legfrappansabb allegorizálását látom. Ebben a regény-
ben egyrészt a társadalom, másrészt a Senki szigete
akarja lefoglalni magának Timár Mihályt.

Mit jelent a társadalom? Hirt, dicsőséget, gaz-
dagságot?

Mit jelent a senki szigete? Szeretetet, szeretetet
és újra szeretetet.

Mit kíván a társadalom? Véredet, munkaerődöt,

s mit kíván a senki szigete? Csak viszonzszeretetet.

Milyen szépen álmodta meg Jókai Timár Mihály
sorsát. Visszavezeti őt a család körébe, a szeretet esen-
des, tiszta világába, melytől távol van a társadalom
bűne és mocska.

Mi szegény modern emberek nem hagyhatjuk
el a társadalmat, úgy, mint Timár Mihály tette. A
senki szigeten ingyen viritott neki a szerelemtől kezdve
minden. Kapát, ásót vett a kezébe, megmunkálta a
földet, mint Ádám s a föld termett neki.

Azt mondják, hogy a senki szigete a valóságban
létezik.

Létezik és mégis mese. Mese egy eszményi szép
világról, a hol nincsen érdek, nincsen pénz, nincsen
bűn, nincsen szenny! A hol az emberek szeretik
egymást, és hívek egymáshoz.

Mese!

De az a mese mégis megvalósul. Minden eszen-
dőben egyszer. Háromszázhatvanöt nap közül egy napra.
A karácsonfa gyertyáinak szelid fényében más alakot
ölt a világ.

A társadalom embere elmenekül mindennapi fog-
lalatosságától — a családjába, a senki szigetére.

Üdvözöllek szent karácsony ünnepe! Minden
szkepsisemet, modern eszméimet lerakom előttem! Te
vagy a béke ünnepe s békében nem kellenek a fegy-
verek. Te vagy a gyermekek s a családi érzések
ünnepe, neked nem kellenek egetverő eszmék, csak
egy kevés érzés, a mit az élet küzdelméi még meg-
hagytak bennünk.

A te ünnepeden a modern emberiség azt a kevés
érezést, azt a jobbik részét ünnepli, a mi sohasem fog
belőle teljesen kivészni.

HEVESI SÁNDOR.

lehetővé, hogy sok jóakarattal továbbra is szolgáljuk a közügyeket.

Ezen közös érdek szolgáltatásban kérjük a további szellemi és anyagi támogatást. Szarvas, 1893. december 23.

A szerk.

Felhívás előfizetésre.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kiknek előfizetése december hó végével lejár, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetéseik legcélszerűbben posta utalvány útján eszközölhetők.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve

Égész évre 5 frt — kr

Félévre 2 frt 50 kr.

Negyed évre 1 frt 25 kr.

Szarvas, 1893. nov. 19.

A „Szarvasi Lapok“ kiadóhivatala.

Betlehemi kised és az emberi gyarlóság.

Földre jött, hogy nekünk életet adjon és megmutassa az irányt, melyen valódi boldogsághoz juthatunk.

Nem választott ő gazdag, előkelő rangu szülőket; nem keresett születés helyül fényes palotát; egyszerű pásztor embereknek nyilatkozta ki megérkezését, kiket a kelet koronás királyaival együtt egyforma szeretetteljes fogadásban részesített.

Születésétől fogva — élete pályájának végéig a szegénység, munkásság, kísértés és üldözés volt osztályrésze; de ő mindezekben lankadni nem tudó állhatatossággal és erős akarattal győzedelmeskedett s bámulatos békétüréssel állotta ki azon erős próbákat, melynek mint ember lépten nyomon ki volt téve.

Hasztalan állítják a hitetlen emberek, hogy Jézusnak mint Isten fiának könnyű volt isteni erejével mindezen megpróbáltatásokon keresztülesni, hasztalan mondom: mert ő emberi természeténél fogva éppen úgy érezte a betlehemi jászoly hideg és kemény fekhelyét mint ma a legnagyobb szegénységben és elhagyatottságban született koldus csecsemőt az oknélküli üldözés oly fájdalmasan esett neki, mint azt a mai üldözött érzi; a csufolás, gyalázás, rágalom akként sebezte szívet, miként az megvérzi a mi sziveinket; az arculverés, a tövis korona, a kereszt súlyos terhe s végül a fölfeszítés úgy fájt lelkének, testének, a hogyan az a közönséges embert kinozza.

Ő azonban mindezeket példás békétüréssel, szent atyjába vetett bizalommal állotta ki a nélkül, hogy ellenségeire haragudni vagy azoknak rosszat kívánni tudott volna.

Ő Isten fia létére nem szégyelte szegény származásu szülőit, miként azt a mai kor némely gögös és kevély fia, leányai teszik akkor, midőn szülőik áldozata után úri polczra vergődnek.

Ő rongyos istállóban fogadta egyszerű és magas rangu vendégeit, és ma sokak a szegény embert durva szavakkal kergetik el, ha az Isten nevében alamizsnáért esedezik.

Ő egyforma érzellemmel viseltetett a bocsorokos pásztorok és a koronás királyok iránt; ma pedig a magas rang előtt földig hajlunk s a szegénynek köszönését sem fogadjuk.

Benne isteni szellem, tökéletes világ bölcsesség lakozott és ennek áldásait jártában keltében, osztogatta; míg ma a kevésbé képzet embert lenézik a helyett, hogy felvilágosításban részesítenék, tudatlanságán gunyosari mosolyognak.

Ő szegényes sorsával kibékült, másét el nem kívánta; de mai időben az anyagi kapzság uralja az emberek szívét s ez átkos nyög alatt a vagyonos elrejtí kincseit, a nélkülözö orozva tör más vagyona után, míg sokan a henyé tétlen életet kedelve, rabolnak, gyilkolnak, lopnak, sikkasztanak s hajmeresztő merényleteket képesek véghezvinni.

Ő szerette ellenségeit; korunkban pedig azon töprenkednek sokan, hogy mikép álljanak az ellenségben végzetes boszút

Ő mint gyermek engedelmes, jámbor, alázatos volt; szülői isteni félelemben nevelték; míg a mai gyermekek legtöbbje elkényeztetett puha báb, a kik nem tudják mi az ima, mi a szülőik, tanítók, előjárók s egymás iránti tisztelet és engedelmisség; ma a világi hiúság és a világ kápráztató élveinek használata képezi sok szülő nevelési gondoskodását; míg a templom, a nemes cselekedetek gyakorlata háttérben maradnak.

Az elmondottakon kívül számtalan példát hozhatnánk fel Jézus életéből, melyekkel korunk homlok egyenest ellenkezik, de ez mind hasonló lenne a pusztában kiáltó szavához s éppen azért csak arra akarok rámutatni, hogy mindezen emberi fogyatékoságok a vallástalan, erkölcstelen szívek redőiben fészkelnek s ha mindjárt rem is, egyszer eljön az idő, mikor a bűnösnek bűnhődnie kell.

A betlehemi kised példáját követő ember ellenben szegénységben is boldognak érzi magát; elégedett, sorsával kibékült s így karácson ünnepein igaz szívből zengi az anyalokkal: *Diszösség a magasságban Istennek és a földön béke legyen a jóakaratu embereknek!*

Főgymnasiumunk államségélye.

Lapunk előbbi számaiban jeleztük, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter úr ú Excellenciája Dr. Csiky Kálmán műegyetemi tanárt küldötte ki megbízottjaként, hogy a szarvasi ág. ev. főgymnasium állandó évi segélyezése tárgyában a fenntartó békési ág. ev. esperesség kiküldötteivel a szerződés pontozatait megállapítsa. A miniszteri megbízott mult vasárnap városunkba érkezett s folyó hó 18-19-én tanácskozott az iskola kiküldötteivel, s megbízását teljesítvén f. hó 20-án szerdán utazott vissza Budapestre.

Olvasóink természetesen fogják találni, hogy ez ügyben részletesebb a szerződés tervezetét a magok egészében feltüntető tudósítást ez idő szerint még nem adhatunk. Magának az ügynek érdeke is megkívánja, hogy mindaddig, míg a dolog végleg le nem bonyolítatik, s a kötetendő szerződés egyrészt a kultus miniszter, másrészt a fenntartó esperesség által el nem fogadtatik s meg nem erősítettik, a megállapodás pontozatai az illetékes tényezők belügyét képezzék s nekünk ha főgymnasiumunk javát igazán szívünkön viseljük — a részleteknek nyilvánosságra hozatalával a tárgyalást nehezíteni s az ügynek esetleg ártalmára lenni nem szabad.

Nem mulasztjuk el azonban, hogy a legösszintébb örömeinknek ne adjuk kifejezést akkor, midőn 92-év óta fennálló főgymnasiumunk sorsában ily kedvező fordulat mutatkozik. Mert e főgymnasium nem csak városunk fejlesztésében, köznépünk nevelésében, értelmi osztályunk művelésében s erősítésében volt közel egy század óta jelentékeny tényező, de megyénk, Alföldünk eme tisztántúli része, sőt a hibásan ügynevezett Bánság és Bácska is nagyrészt ez iskolának köszönheti fiainak nevelését. Magyarországnak közel egy harmadából, protestáns, katolikus, görög keleti, izraelita vallású, magyar, német, tót, román anyanyelvű tanuló ifjuság itt kezdte, folytatta, s végezte középiskolai tanulmányait, öregebbek ifjabbak ma is hálás szeretettel emlékeznek meg az itt eltöltött időkről, az iskola tanárainak jóakarattól, szelid bánásmódjáról, nemes humanizmusáról s az egész főgymnasium életrevalóságáról. Nem is csodálható tehát, hogy e főgymnasium évek során keresztül hazánk legnépesebb középiskolái közül tartozott (s ma is azok között van) s hogy tanulóinak létszáma megközelítette sőt meghaladta az 500-zat.

S ezt a főgymnasiumot, mely ily hű szolgálókat tett a hazai közművelődésnek, szegény protestáns papok, tanítók, buzgóbb evangolikus hívek alapították, szegény protestáns egyházak tartották fenn egy századon keresztül. Tagadhatatlan, hogy kivált a főgymnasiumunk Szarvasra történt áthelyezésével a helybeli földes uraság oly nagylelkű áldozatot hozott a más vallású tanintézet iránt, mely annak fennállását megkönnyítette, majdnem biztosította. Idők multával azonban részint a nevelés tudomány fejlődésével, részint a tanulói ifjuság létszámának növekedésével, növekedtek a nehézségek is, s újabb áldozatokat követeltek az iskolát fenntartó testülettől. Kivált az 1883. XXX. t. mely hazai középiskolánk ügyét rendezte s a mai tudományos nevelés alapjára helyezte, oly terheket rótt a mi iskolánkra is, melyeket a maga erejéből viselni maga is érezte — nem volt képes. Szaporítani kellett a tanerőket, a tanulóik létszáma a vidéken emelkedő s erősödő hasonló tanintézetek versenye következtében apadt s e két körülmény egyrészt fokozta a kiadásokat, másrészt apasztotta a bevételeket. Azonban 1883. XXX. t. cz. mely így próbára tette összes protestáns iskoláinkat, egyúttal módot és segítséget is ajánlott az intézeteknek az által, hogy az államségély igénybevételét lehetővé tette.

Főgymnasiumunk eleintén, tartván a kormány esetleges túlkapásaitól, nem kívánta sőt ha jól tudom a Tretort által felajánlott államségélyt — feltve autonómiaját — nem fogadta el. Végre azonban belátta, hogy az állami iskolákkal s más jellegű, modern alapokon támadt gazdagabb intézetekkel a versenyt a maga erejéből kiállani nem tudja s az előtt visszautasított segélyt pár év múlva maga kérte. Éveken keresztül húzódtott az ügy, miután az államségélyt évről évre mindig több intézet kérte s vette igénybe s a kormány rendelkezésére álló alaphoz nem volt képes valamennyinek a kívántát teljesíteni.

Pár év óta sorba került főiskolánk is 2000—5000 frt évi segélyt kapott is, de az állandó államségély elnyerésére csak most lett kilátása.

A feltételek közt, melyeket a kormány megbízottja kikötött lényegesebbek a következők: A fenntartó testület kötelezi magát, hogy mind addig, míg az államségélyt kapja, az iskolában 13 rendes tanárt alkalmaz, kiknek fizetése az állami iskolai tanároknak megfelelő lesz. A 13 tanár közül 4 tanszék a kultuszminiszter fogja kinevezés útján betölteni, természetesen a fenntartó esperesség ajánlatának figyelembe vételével. Ugy az államségély, mint az iskola meglévő vagyona s alapítványai, vagy a jövőben nyerendő jövedelmei s alapítványai csakis az iskola céljaira fordíthatók. Az intézet épületén szükségesnek mutatkozó javításokat s a nevelés tudomány fejlődésével bekövetkeztető átalakításokat a fenntartó testület a saját költségén tartozik eszközölni. Gondoskodik a mellék tárgyak s a torna tanítás oltatásáról. — A megállapítások értelmében az iskola évi költségvetésében körül belül 13 ezer forintnyi hiány mutatkozván ez összegnek az állam által évi segélyül kiutalványozását s a tornacsarnok felépítésére s más építkezésekre 9000 forint végleges segélyt kér a kultuszminisztertől.

Ilyenek, hasonlóké vagy ezekből kifolyók a szerződés pontozatai, melyekben a két szerződő fél megbízottai megállapodtak. Nagyon természetes azonban hogy ezzel az ügy nem nyert befejezést, s hogy az még huzamosabb ideig elhúzódhatik. Reméljük azonban hogy a kormány tekintettel lesz az iskola helyzetére s azon körülményre, hogy eddig is mindig megfelelő számú tanerőt alkalmazott s hivatásának épen a kormány kiküldött közegeinek többszörös nyilatkozatai szerint becsülettel megfelelt.

Mi ismételtén is a legnagyobb örömeinknek adunk kifejezést a dolog fejlődése felett s óhajtjuk, hogy főgymnasiumunk mielőbb államilag segélyezett iskola legyen.

Eötvös ünnepély.

A népoktatási törvény megalkotásának negyedszázados évfordulója alkalmából az egész országban a tanügyi körök, népoktatási intézetek kegyelet emlékét ünneplik annak megalkotójának: Báró Eötvös József Magyarország feledhetlen cultus miniszterének, ki e törvény létrejötté által nevének örök emlékét állított, mert az általános tankötelezettség behozatala által szilárd alapját rakta le a népműveltségnek s jólétének. Az ő nagylelkét a nemzet jövőjének gondolata annyira elfoglalta, hogy a népnevelést tartotta a legfőbb feladatnak; mert erős meggyőződése volt, hogy nagy részben a népnevelés s oktatástól függ a nemzet jövőjének biztosítása.

A szarvasi „Tanító egyesület“ fáradszón buzgalmu elnökeinek felhívására kész örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy leröjja a tisztelet és kegyelet adóját hazánk e nagy férfira iránt, ki nagy tudománya s tevékenysége által kimagasodva, annyit használt nemzetének.

Az egyesület e hó 18-án tartott gyűlésén Eötvös alkotásáról, gyakorlati tevékenységéről már megemlékezett. Azonban, hogy az ünnepély a nagy közönség bevonása által a nagy férfiu emlékéhez méltóbb legyen: e hó 21-én a főgymnasium dísztermében „Eötvös“ ünnepet rendezett. Ez ünnepélyen, melyen városunk értelmisége igen szép számmal volt képviselve a dalkar által hatással előadott két műnek után V a l e n t i n y i Jenő főgymn. tanár szép és gondos kidolgozású felolvasásban az élettrajz után írói, bölcsész s költői tevékenységéről beszélt. Ezután mint a tanító egyesületet leginkább érdeklő tárgyról: Magyarország első vallás- és közoktatási miniszterének munkálkodásáról, működéséről szolt szakszerű tájékozottsággal; végül a közönség iránt való tekintetből a 68-iki népoktatási törvényt ismertette. Ezután L a n y i Anna k. a. „A szórakozott“ monologot a nála megszokott kellemmel és hatással adta elő. Majd P i c h a József Eötvös „Bücsüj“át, K á l m á n Gyula pedig „A vár és kunyhó“ czimű költeményét hatással szavalták el. Az emelvényre ezután S c h i f f Jenő polgári iskolai tanár lépett s D é r e z y Ferencz ügyes zongora kísérettel mellett Viotti 22-ik számú Concertjét adta elő hegedűn tisztán s jó felfogással. A szép ünnepélyt a dalkar éneke zárta be.

A helybeli „Tanító Egyesület“ hazafias dolgot művelt, midőn hazánk e nagy férfiu emlékének ily szép ünnepélyvel adózott, mert Eötvös alkotásai nem oly örökségek, melyeket tétlenül szemlélhetünk, de tettei ragyogó példák, melyekből önfeláldozó hazafiságot s lelkesedést meríthetünk.

LICHTENWERTER ANTAL.

Ujdonságok.

— A küszöbön levő karácsoni ünnepek alkalmából olvasóinknak boldog ünnepeket kívánunk.

— A szarvasi önkéntes tűzoltó egylet jövő évi rendes közgyűlését 1894 évi január hó 7-ik napján délelőtt 10 órakor a „Barány“ vendéglő nagytermében

tartja. E közgyűlésre az egyet tisztviselői, — alapító pártoló és működő tagjain kívül meghívja és szívesen látja a városnak az egyet iránt érdeklődő egész közönséget, úgy óhajtva hogy belügyei iránt is kellően tájékozva legyenek azok, a kiknek halálra kötelező nemes érdeklődést, s esetleg anyagi áldozatokat is köszönhet.

— **Tüszoltó bál.** A múlt fényes tapasztalatai után a rövid farsang legsikerültebb mulatsága az önkényes tüszoltó egyet bálja lesz, mely a választmány határozata szerint jövő évi január hó 13-án a „Bárány” vendéglő helyiségeiben tartatik meg. A meghívók még az év végén lesznek szétthordva.

— **Karácsoni Istentisztelet.** A helybeli r. k. templomban a karácsoni istentisztelet a következő sorrendben tartatik: Karácson előestéjén éjféli 12 órakor ünnepélyes szt. mise, mely Jézusnak az Atyától öröktől fogva való születését jelenti, reggel 6 órakor pásztorok miséje, tartatik annak az emlékére, hogy Jézus a bold. Szűztől született: karácson napján d. e. 10 órakor szintén ünnepélyes szt. mise, mely azt példázza, hogy Jézus szt. malasztja által szíveinkben is születik és mennyei világosságot terjeszt felkünkben. Mise végeztével praedikáció lesz. A szt. miséket s az ünnepélyes szónoklatot Szirmay L. Árpád plébános végzi. Délután 3 órakor vesperás veesernye mondatik. Karácsony másodnapján d. e. 10 órakor ünnepélyes szt. mise ez után szt. beszéd melyeket Molnár Kálmán segédlelkész fog végezni, d. u. 3 órakor vesperás veesernye.

— **Főgymnasiumi bankett.** Főgymnasiumunk tanárkara a körében időző Dr. Csiky Kálmán, műegyetemi tanár, az államségély tárgyában kiküldött miniszteri megbízott tiszteletére f. hó 19-én kedden fényes társasvaesorát rendezett a kaszinó helyiségében. E közvaesorán, mely csak is a szerződés tervezet sikeres befejezésének öröme a munkálatban résztvevők megismeréséül adatott, a főgymnasiumi tanástagjain s a tanárokon kívül mások nem vettek részt. Elejétől végig a legkedélyesebb hangulat s élénkség uralkodott, egymást érték a szebbnél szebb felkötöttök, melyek között kikell emelnünk Dr. Csiky Kálmán műegyetemi tanárt. Benka Gyula főgymnasiumunk igazgatóját, Achim Ádám esperesét. Dr. Csiky főgymnasiumunknak a vidéken gyakorlandó hivatását, a szószeres értelmében vett nemzeti missióját, Benka az iskola történetének jelentősebb mozzanatait s az iskola tanárkarában élő hagyományt, Achim a fenntartó Esperességnek, mint anyjának áldozat készségét s elismerését első szülöttje főgymnasiuma iránt — esetelték lelkes, fenkolt szellemre valló szavakkal. Ezekon kívül Dancs Béla főjegyző, Mikolay Mihály közjegyző, Havir Gyula, ügyvéd, főgymnasiumi ügyész Valentinyi Jenő s Liska János tanárok mondtak az előbbiekkal hasonló tárgyú s irányú toasztozat. Dr. Csiky majdnem éjfélig időzött a társasággal, melynek némely tagjai, még tovább is egyútt mulattak s a tanárokkal együtt örvendeztek az iskolára nézve mutatkozó jobb jövő reményének.

— **Iskolalátogatás.** A községi iskolaszék elnöke az ismétli iskolák látogatására városunknak köztiszteletben álló jeles paedagogusát Benka Gyula a főgymnasium igazgatót kérte fel, ki e tiszteben a nála megszokott pontossággal s úgy a tanulók mint tanítók irányában a legnagyobb jóakarattal jár el.

— **A megyei úthálózat.** A kereskedelmi miniszter a vármegyéhez intézett leiratában egész terjedelmében jóváhagyta a vármegye tavaszi közgyűlésének a megyei úthálózat kiépítésére, illetőleg az egy millió kétszázezer forintos költségre vonatkozó határozatát Csupán a Szarvas balczóhalom közötti utvonallal kiépítése az amelyet Szarvas város felebbezése következtében a miniszter az első sorban kiépítendő útvonalak közé felvétetni rendel. Fölötte szükkeblü azonban a miniszter az államségély dolgában, amelyet mereven vissza utasít és pedig amaz indoknál fogva, mert Békésvármegyében csak 7 százaléktól az utadó s az utak kiépítése az alapot nem meríti ki még ily nagyobb szabásu vállalatba becsatkozás mellett sem.

— **Ipariskolai bizottság gyűlése.** A helybeli ipariskolai bizottság folyó hó 12-én kedden délután 4 órakor a városháza kis tanács termében gyűlést tartott melynek tárgyát az iskola igazgatójának több rendbeli jelentésein s a tanfelügyelőnek néhány átiratára vonatkozó intézkedésen kívül különösen a pénztáros múlt évi számadásának átvizsgálása képezte, mely számadások 1240 frt 85 kr. bevétel 1198 frt 80 kr. kiadás illetve 42 frt 05 kr. maradvánnyal mindenben pontosnak találtattak, s Szüle Kálmán pentárosnak ki e lisztet szívességből már hat éve viseli, önzetlen, pontos működését jegyzőkönyvileg is köszönet szavaztatott.

— **A „Békésmegyei egyetemi ifjak köré”-nek megalakulása.** Egy régi kívánságnak tettek eleget a fő és szekvárosban tartozkodó egyetemi ifjak, midőn e hó 14-én megalakították a „Békésmegyei egyetemi ifjak körét.” Nem pusztá utánzásí vágyból tettek eleget e kívánságnak ifjak, hanem határozottan szükségét érezték, a megalakításnak. Mert az ily körnek fontos szerep jut az ifjak között. Mig ugyanis egyrészt összekötő kapcsolatot képez az egy megyének

szülöttjei, vagy az egy iskolában végzetek között, másrészt haszonnal jár. A körnek egyedüli célja ugyanis nemcsak az összetartás ápolása, hanem az iródmalmi önképzés is a mi egy ilyen körnél szinte elengedhetlen. Még egy harmadik cél is kitzított magának a kör. a melynek elérésében azonban a nagyközség jószívtségét is igénybe kell vennie, s ez a szegényebb sorsu tagtársak segélyezése. S épen ezért most, midőn a kör megalakulását közkirre teszi, kéressel fordul a jószíu ember barátokhoz, testületekhez ne zárkózzanak el ifjaiktól, midőn azok adományért nyújtják ki kezüket s hagyják a kör tagjait abban a reményben. hogy ez ifjak méltók meggyőzőkhez s a megye büszke rájuk!

— **Fillérestély.** Fulyó hó 30-án a polgári leány iskola helyiségében fillérestély fog tartatni.

— **Kereskedő ifjak bálja.** A helybeli kereskedő ifjak január 20-án zártkörű táncmulatságot rendez, mely az ideai farsang egyik legsikerültebb mulatságának ígérkezik. A meghívók legközelebb küldetnek szét.

— **Karácsoni vásár.** Ritkán történik országos vásárunk zimankós idő nélkül. Most azonban nem panaszkodhatunk az időjárás mostohaságára, mert úgy az előző napokon — mint a belső vásárnapján a legkellemesebb verőfényvel mosogott a nap láthatárunk egész vidékre s mégis oly rosszul ütött ki az ideai országos vásár és mintha esőt hó szakadása vagy a járványos betegség uralgása akadályozta volna az eladókat és vevőket idejöveteleikben. A külső barom vásár gyenge volt, de annál nagyobb forgalom és kereset mutatkozott a sertés piacon hol is 38 kron szedték (a vidéki kepeczek) az első rendü hizóknak kilóját. Belső vásárunk sem sokat ért amennyiben az árusok kirakott árúcziknek nagyrészt vissza vitték.

— **Jókai 200 frtos diszkidás ingyen.** A ki az „Ország Világ” képes heti lapra január 15-ig felévre 4 frt-al előfizet, az részt vesz azon sorsoláson, melyen Jókainak összes műveit lehet megnyerni. Ajánljuk olvasóink figyelmébe ezen jól szerkesztett képes heti lapot. Az előfizetési pénzt a kiadó hivatalba Budapest Hold utca 7, sz. alá kell küldeni.

— **A „Honvéd” ajándéka.** A tegnapi posta meghozta nekünk a „Honvéd” című politikai napilap karácsonyi ajándékát, a „Jókai Album”-ot. Szinte meglepő, hogy mily értékes ajándékkal kedveskedik ez a kitünően szerkesztett lap előfizetőinek. A Jókai Album a koszos regényiro legkeresettebb regényhőseinek arcképeit mutatja be remek kivitelű színes képekben magyarul szöveg kíséretében. „A honvéd” kiadóhivatala ezenkívül páratlan kedvezményben részesíti előfizetőit. félhavi előfizetést nyitott 50 krral. A „Jókai Album”-ot ingyen és bérmentve küldi meg azoknak is, kik csak ezután fizetnek elő a „Honvéd”-re, ha csak fél hónapra is [50 krral.]

— **Tizenöt év eredménye.** Ritka fényes eredmény az, melyet a most 16-ik évfolyamába lévő Pesti Hírlap felmutathat. Elterjedtség dolgában első helyen áll tartalma gazdagságánál fogva is. S a haladás ezen a téren igazán bámulatos. Mindennap husz oldalnyi vasárnap és ünnepnapokon rendszeren 32—40 oldalnyi terjedelemben jelenik meg. Azelőtt csak karácsonyi és husvéti rendkívüli számok jelentek meg ily terjedelemben, s ma már minden vasárnap szám egy kötet! Ehez járul még külön karácsonyi ajándékul az előfizetőknak, minden évben nagy díszes naptár, a legjobb írók válogatott közleményeivel és temérdek képpel. S ezért még csak szállítási díjat sem kell fizetni! A közkeveltség, melyben a Pesti Hírlap részesül s melyet a mondtak után egyáltalán nem lehet csodálni, oda juttatta e lapot, hogy a jövő tavasszal már saját házába költözik s a Pesti Hírlap palotája igazi látványossága lesz a magyar fővárosnak. Földszint párisi lapok mintájára olvasócsarnok lesz berendezve a nagy közönség számára, hol a napközben érkező fontosabb sürgönyök, valamint az óránkint változó tőzsdei árfolyamok kifüggesztve olvashatók lesznek; este pedig a Szabad sajtó góniusza fog a palota kupolájáról a váci és Lipót-körút egy részére villamos fényt deríteni. További vívmánya a Pesti Hírlapnak, hogy Jókai Mór és Mikszáth Kálmán rendes dolgozóitársai közé tartoznak, a legjobb tarcaírók és ügyes hírlapírók egész gárdájával. Politikai szempontból pedig ma kétségtelenül a legliberálisabb lap, melynek jelentékeny része van az ugynevezett egyházpolitikai reformjavaslatok kivívásában. Melegen ajánlhatjuk azért a magunk részéről is a magyar újságolvasó közönség figyelmébe és pártolásába. Előfizetni lehet minden naptól kezdve, egy hónapra is 1 irt 20 krral, míg negyed évre a lap ára 3 frt 50 kr. Kívánatra öt napig mutatványszámokat is küld a kiadóhivatal (Budapest nádor-utca 7. szám.)

A „Vasárnapi Ujság” december 17-iki száma tizenyolc képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Pauer Gyula.” (Arcképpel.) — „Meszszirél. Szabolcska Mihály költeménye. — „Bonbarnac Klaudius. Egy hírlaptudósító jegyzőkönyve. Regény Verne Gy. Franciaából fordította Huszár I. [6 képpel] Verne ez új nagy regényét egészen közli a Vasárnapi Ujság az október—decemberi évfolyamban, 48 eredeti párisi illusztrációkkal.] — „Természeti és vadászati képek.” Irtá Bársony István. I. „Az új erdészesség.” (Képekkel. Pataky Lászlótól és Goró L.-tól) II. „Az erdész halála.” [Képpel.] — „Tyndall János.” (Arcképpel.) — „Ferenccz Ferdinánd főherczeg földkörüli útja. Irtá a „Vasárnapi Ujság” számára egy tengerész tiszt az „Erzsébet hajó földézetén. — „A Képzőművészeti Társulat téli kiállításából. Kaczián Ö. festményével. A francia ministerváltás. — Párisi divatlevél.” (Divatképekkel.) — Irodalom és művészet. Közintézetek és egyetek. Sakkjáték. Képtalány. Egyveletb. rendes rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedéve 2 frt a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalába [Budapest, egyetem utca 4. sz.]

C S A R N O K.

A megbüntetett gondolat.

Legenda. Irtá: Hornyák Viktor.

Az Üdvözítő szép Magyarországon járt. Péter kíséretében, hogy a hívő magyar népet megtekintse.

Az alföldi nagy puszták egyikén rájuk esteledett. Messziről mint pásztortűz fénylett eléjük egy kis világozás. Arra tartottak. Egy csárda volt. Bezörgettek. Csinos csaplárné nyitotta ki az ajtót.

— Mit keresnek jó emberek? Kérdezte, megvilágítván a kezében tartott mécescel a jövevényeket. Az Úr mit sem szólott. Péter vitte a szót:

— Szállást szeretnénk jó asszony.

— Egy ital bort, egy darab kenyéret szívesen, kerüljenek beljebb, mert látom, hosszú utról érkeztek, de szállást nem adhatok.

— Miért, kérdezte Péter, belépve a csárdába.

— Mert nincs itthon az uram, magam vagyok.

Péter önkéntelenül végig nézett a csinos menyecskén és ajkai körül nagyon sajátos mosolygás játszadozott.

Az Úr, az mit sem szólott.

Péter apostol nem azért volt apostol, hogy egy gyöngé asszonyt meg ne tudjon győzni arról, hogy fáradt utasokat magyar vendégszeretethez nem illő kiutasítani a kietlen éjszakába.

— Hát jól van, szegény emberek, mondá a csárdásné, itt lefeküdhettek az ivóban a hogy tudnak, én magamra zárom az ajtót.

És tön a mint mondá. A jövevények elhelyezkedtek úgy, a hogy tudtak, a földön. Péter a falhoz fektette az urat, hogy legalább testének melegével védje őt.

Éjjel táján nagy riadalom történt, a csaplárné felnyitotta az ajtót és az ivóba beözönlött egy sereg betyár mesterember. Czigányt is hoztak magukkal. Ügyet se vetettek a földön alvó szegény emberekre.

— Koresmárosné, bort, sokat, annál is többet, kiabált a banda vezetője.

Nemsokára tánczra kerekedtek a duhaj legények Szegény Péter oldala ugyancsak megsínylette ezt, mert a pokolra kandidáltak nem igen nézték hol jár a csizmájok.

A duhajkodás közben berohan az őrt álló betyár és jelenti, hogy egy karaván közeledik az országúton. Azonnal kirohantak a csárdából mindnyájan, azzal a biztatással, hogy visszajönnék.

Péter egyedül maradt az urral, a ki mélyen aludt, mintha mi sem történt volna. Az apostól fájo oldalát tapogatta és így gondolkozott:

— Az, a ki meg tudta csinálni a kánaai menyegző esodáját, a ki a viharban, az elmerülő hajón így szól hozzám: „Mít félsz kicsiny hitt” meg tudja magát védeni e betyárok eszímái ellen, mig én már nem bírom tovább. Nem féltém én az urat.

Igy felbuztatván magát. Péter apostol, gyöngéden kihuzta az urat a fal mellől és ő fekdtt be a helyére, várván a történéndöket.

A betyárok nemsokára visszajöttek a csárdába, gazdag zsákmánnyal. Egy karavánt fosztottak ki, mely drága szöveteket szállított s az egész rakományt elszedték tőlük. Most jött csak igazán duhaj kedvök. A betyárok vezetője azzal kezdte, mikor belépett:

— Kocsárosné, száz iteo bort, száz szál gyer-tyát!

Éppen újra hozzá akartak kezdeni a duhaj tánc- hoz, mikor egyszeresak észrevette a rabló vezér a két szegény embert.

— Nini, ezek esztünkbe se jutottak. Képezem, ezt a szegény embert itt a szélen hogy össze rugdostuk már. Ez nem igazság. Sz e n v e d j e n m á r a m á s i k i s. Huzzátok ki ezt a belsőt és tegyétek ide a szélre.

A boldogtalan szent Pétert megfogták, kihúzták a biztos helyről, a fal mellől s a nyugodtan alvó urat helyezték a fal mellé. A duhajkodás újra kezdetét vette. Péter oldalának volt mit éreznie, miközben bűnbánólag ismételtette magában:

— Nagy az Úr hatalma és én megérdemlem büntetésemet a mért ismét kételkedem benne!

Reggel felé elmentek a betyárok és Péter is nyugodhatott egy kicsit.

Mikor már világos lett a két szegény ember felkelt, megköszönte a csaplárnénak az éjjeli szállást és megdögltek tovább.

Péter útközben így szólott:

— Jól tudom óh Uram, hogy a mi velem történt, az a te büntetésed volt. Azt is tudom, azért büntetted meg, mert kihívtam isteni hatalmat arra, hogy véd meg magad a rablók lábai ellen.

— Tévedsz Péter, én nem ozt, hanem azt a g o n d o l a t o t b ü n t e t t e m meg, melyet akkor éreztél, midőn mosolyogva vetted tudomásul, hogy a csaplárné férje nincsen otthon.

Péter lehajította fejét, elösmervén, hogy az Úr a lelkekbe lát.

Ez a legenda nemzedékről-nemzedékre él a Magyar alföldön.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

S Z I K E S A N T A L.

Karácsonyi hirdetés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a karácsonyi és ujévi ajándékok alkalmas különféle tárgyak és gyermekjátékok megérkeztek s azokból raktáron a következők vannak:

Dobozjátékok.

Konyhaedény, puha és kemény fából. Lovasság és gyalogság, városok, házak és faluk, gazdaság, legelő, csibe udvar fa- és nádbutorok.

Lovak.

Fényes kerek falovak, fa- és masche hinta-lovak, nyereg és szerszámmal ellátva.

Állatok.

Különféle fényezett faállatok kerékekkel és a nélkül. Bárányok gyapjúval átvonva, hanggal és a nélkül. — Szörmés állatok, sipító hanggal — Huzható és doboló nyulak.

Babák.

Tapsoló és bohóc alakok különféle formában és öltözetben. — Gyermekórák lánczsal v. a. nélkül, Közönséges és hajlítható fababák.

Fürdő-babák fényezett porcellánból. Patent ivorin biscuit-babák, festett, természetes, sima, és göndör hajjal, ugyanaz: diszesen öltöztetve, alvó szemekkel. Különféle viasz és masche, valamint egész finom kőbabák hajlítható kéz és lábakkal.

Finom öltözött babák népviseletű atlasz és selyem ruhákban. — Építő játékok kemény és puha fából.

Richter A.-féle kőépítő játék, papir- és

A fenti valamint a még itt fel nem sorolt igen sokféle gumi, bádóg, fa maché, s egyéb játékok, a legolcsóbb áron lesznek kiszolgálva.

Szíves megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít

fadobozban különféle építési mintákkal és utasítással.

Koczkaképek, kirakó vagy türelemjáték, Tarsas és önfoglalkoztató játékok.

Mulatságos egyszeregy, Lóverseny, Lóvasút, Lottó, Tombola, Harang és kalapács. Kivaró képek, minta és betűrajzolás, varó és himzűiskola Circus. Regatta, Macska és Egér, Karácsonyfa, feledezés Amerikában. Vadász játék, új háborúsi. stb

Katonai és hangszerjátékok.

Bádóg kardok szíjjal és pengével. — Acél kardok derek szíjjal.

Fapuskák bádógesővel. Puskák lökőpakkal.

Pistolyok és tölténytáskák.

Fényezett fa és bádóg dobok. — Hege-dük tokban vagy a nélkül.

Új hangszerek.

Czitera kisebb nagyobb. Zongora üveg billentyűvel. — Acél verő (Metalophon)

Szajhermonika.

Közönséges bádóg és réz trombita. Diszes trombita és szaru kürtök Zenélő babák igen diszesek.

Bádógjátékok.

Különféle ércesörgő viola gyökérrel. Zenélő bűgő vasút és omnibusz.

Hintók lóval. — Takaréktűzhelyek ki-

sebb nagyobb. — Utca-öntöző kocsi hordóval. Bádóg és czin konyhaedények.

Bababutorok.

Fényezett ágyak kemény és puha fából. Halóval és menyezettel ellátott vaságyak. Ruha és edényes szekrények.

Mosdó asztalka vasból, edényekkel Szoba berendezés teljes garnitur.

Házi felszerelések.

Olom és réz mozsarak, olom és réz vasalók, sodró és nyújtó fa, nyújtó deszka, mángorló, mosó teknő, porcellán és üveg edények, evő és kávé készletek porcellánból, sörös készlet, bor és liquer készletek, mosdó igendiszkes szekrénykészletek.

Képes könyvek magyar szöveggel.

Kocsik.

Fehér és vörös létras kocsik közönséges füstelt hintók, sörhordó szekér lóval, egy fogatú lengyel és homokhordó taligák, kisebb-nagyobb különféle kocsik. Baba kocsik igen csinos kivitelben. Lovashám játék fiuknak, ostor különféle karika dobó játék.

Karácsonyfa-díszítések.

Színes üveg golyók, különféle igen szép czukor alakok, arany és ezüst szálak, különféle színes gyertyatartók és viaszgyertyák.

Tisztelettel
NYÁCSIK SOMA UTÓDA

Megérkezett a Jézuska!

Eszenciák

rum, cognac, mindenféle műszeszes italok asztali likőrök és különlegességek azonnali elhibázhatatlan elkészítésére a legkiválóbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú vegyileg tisztas eszenciát kellemes ízű borecetet és közönséges ecetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékeltek.

Kiváló eredményért kezeskedek.

Árllapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp.

Eszenciák-különlegességek gyára.

Prága.

Megbízható ügynökök kerestetnek.

A gyulai ker. b. pénztár.

HIRDETMÉNY.

Közhirre tetetik, hogy a gyulai kerületi betegsegelyző pénztár, pénztárbiztosi teendőit Molnár János tanító fogja 1894. év jan. 1-től kezdve ellátni.

Figyelmeztetnek tehát a szarvasi képesítéshez nem kötött iparral foglalkozó egyének, hogy az 1891 évi XIV. tcz. 26 §-a értelmében bejelentésre bejelenteni köteles alkalmazott-dijaikat a fent jelzett időtől kezdve, minden vasárnap rendelkezésre állván — nála jelentésük beszedéses járulékok befizetését is nála teljesítsék.

Gyula, 1893. december 23.
A gyulai ker. betegs. pénztár
DIÓSY BÉLA. ig. titkár.

A „BUDAPEST”

képes politikai napilap, Kossuth nyilatkozata szerint, az

egyetlen függetlenség

napilap.

Megjelenik naponta 40.000 példányban

Előfizetési árak:

Egy évre 12 frt.

fel évre 6 „

negyed évre 3 „

egy hónapra 1 „

Mutatvány számot bárkinek ingyen küld a „Budapest” kiadóhivatala: Budapest, Sarkan-tyús utca 3. sz.

COGNAC-JPARO
Részvény-társaság
BUDAPESTI ÜZEM

ja az élelmiszerek egészségügyi szempontból való nemzetközi kiállításán a bíráló bizottságtól különs megemléttéssel a

nagy
diszoklevelet

kapta; oly kitüntetés, melyet kívül csak még egy francia ház mutathat fel, 999/C.

Kapható Szarvason: Réthy Sándor
fűszer csemege kereskedőnél.

„Szarvasi Lapok“

53 - i k s z á m á n a k m e l l é k l e t e .

Emlékezzünk a régiokről . . .

Avult irások között akadtam egy halvány, tépett levélre. Kicsike lapján elmosódtak a sorok, alig lehetett már kibetűzőm mit is mondott nekem egykor, régen annak a levélnek írója. Most, hogy annyi idő után újra kezembe veszem, hogy azt a fakult írást újra kibetűzőm, látom azt is a ki írta; értem a mit írt.

. . . . Csend van körülöttem, mélységes néma csend.

Milyen jól esik a lelkemnek, meg a szívemnek is ez a csendes magány. A kandallóban vigan lobog a szén fényes lángja, körülnyaldossa azt a hideg élettelen vasat s kipirul tőle minden oldalról.

Csend van körülöttem, mélységes néma csend. Olvasom újra, ki tudja hányadszor azt a kis levelet, kikeresem újra, elolvasom újra, hogy ne legyek egyedül. Nem is vagyok.

Azt a csendes kis házat ott a faluvégén elhagyta már vidám lakója; a za kis pad, ott a ház előtt már olyan régen várja azokat a kik egykor, régen ott pihentek meg. Az a terebélyes vén fa, tüskés, bogas ágai között, a kelepelő golyákkal, hogy lesi mikor jövünk már hallgatni a golyák kelepélését, nézni mint tanítja repülni az alig peljhedző golya fiakat — anyjuk . . .

A ház, a pad, a fa, ti még ott álltok mind a hol egykor láttalak, s a hová oly gyakran elvetődtem én is. Hát nektek nem hiányozik az a ki nekem hiányzik? Ti nem sovárogtok utánna, ugy mint én sovárgok? Ti nem vágyodtok látni, ugy-e mint én vágyodom? Ugye nemcsak nekem hiányzik, nem csak én vágyodom, nem csak én sovárgok utánna.

. . . . K a r á c s o n y k o r történt. Vidám mulató társaság töltötte be a csendes házat. A leányok vig danával rövidítették éjfél felé az időt — felhangzott az édes — bús nóta, kiverte a cigány a cimbalmon.

— És maga nem énekel? mikor mindenki vigad maga szomorú?

— Beérem én azzal is, ha másokat látok jó kedvvel. Van nekem elég örömem, minek táplálkoznom én még a mások örömeiből.

Sötét szemeiből egy sugár ért a szemeimhez. Olyan volt, mint mikor a sötét felhők méhéből kivillan a röpke villám s bevilágítja azt a szürkés, lomha sötétséget, mely ráborul a tájra, mikor betakarják komor felhők a messze eget.

De nem hagytam anyiban az ő feleletét. Kedvem támadt egy kicsit évődni vele.

— Hát csakugyan annyi öröm gyülemlett fel a lelkén, hogy már több se kell? Vigyázzon az öröm is olyan mint a kalitkába zárt madár, ha egyszer kirepült onnét, ha megérzi azt, hogy szabadba jutott, röpkül messzire, hogy újból vissza ne térjen,

— De én nem félek ám felett édes mosolylyal az ajkán, az én örömöm állandó, mint

a napsugár, csak hogy egyszer kevesebb, másszor meg több jut belőle. De nézze mindenki reánk figyel, mára elég már nekünk. Fogja ezt a levelet vigyázzon meg ne lássák, csak azért irtam, hogy megmaradjon, ne úgy mint a röpke szó, mely mindjárt elveszti erejét mihelyst elhagyja ajkunkat.

S otthagytam a vidám zajos társaságot — egy percze, kiszöktem a hideg havas éjszakába. Fehér, tiszta hó borította az udvart, a kertet, a háztetőt, világosságot hintve minden felé. Kezemben szoritottam leveletem, kibontottam, elolvastam csak egy szó volt írva benne, egy szó, de nekem oly sokat mondó, mindent jelentő szó:

S z e r e t l e k !

Hányszor olvastam el azt a kis levelet, mintha nem is tudtam volna mi állt benne, elolvastam egyszer, kétszer, tízszer, százszor, akkor abban a hideg zuzmarós éjszakában, elolvastam azután is vidám tavasz nyiláskor, meleg nyári napnak égető hevénel, csendes őszi alkony megfogyott napjánál és akkor is, a mikor újra fehér lepel borította az udvart, a kertet, a háztetőt.

Csend van körülöttem mélységes néma csend. Avult irások között akadtam egy halvány tépett levélre, . . . Milyen halvány, milyen tépett lett azóta, az is a kinek azt a levelet írták!

JURÁTUS.

Én csak egy csóködra vágytam . . .

I.

*Én csak egy csóködra vágytam
Hogy a hő szerelmi lázban
Csillapítsam vérem,
Te megadtad azt a csókot
Mit tagadnám édes is volt,
Hogy még most is érzem.*

*Ez az egy csók volt halálom,
Mert most a szívedre vágyom
S pezsg a vágy most bennem
Ottan élni míg az élet
Kínál egy szemernyi élvét
Mindig közeledben.*

*Forr a vágyam, pezsg a vérem
De hiába, érzem, érzem
Más szakaszt le légedet,
Én meg majd a forró vágyban
Az örült szerelmi lázban
Meg fagyok, elégek!*

II.

*Más az utunk ne reméljünk
Egy célhoz így sohse sem érünk
S a csalódás fájna,
Hallgass te csak pezsgő véred
Boldogságod, üdvösséged
Hívó szózatára!*

*Én csak szerelmet ígertem
A szerelmedért cserében
Egyszerű szerelmet
S hova lenne boldogságod
Csalfa festett menyországod
Az én lelkem mellett?*

*Járj te csak fön a magasban
Bizz csak fényes csillagokban
Én majd innen nézlek,
S hogyha boldogságod látom
Hidd el édes boldogságom
Szent örömet érzek.*

*De ha köny szökik szemedbe
S meghasonlás a szívedbe
Szállj le hozzám szentem
Én hiven megőrzöm neked
A mi hü szivemben termett
Egyszerű szerelmem.*

Horváth Elemér.

A legnagyobb áldozat.

A mellettem levő szobában, kopott festett íróasztalnál dolgozik egy ősz hivatalnok. Egyike azoknak a szokásaikban megrögzött alakoknak, kik pontosabbak az óránál, kik betűt, betű után vetnek, s minden gondolatjuk a részökre kiosztott munka lelkiismeretes elvégzéséhez tapad. Legidősebb valamennyiünk között. Az egész hivatal bizalmasan csak Földes bácsinak szólítja. Szeretjük mindnyájan s gyakran megütődünk azon, hogy míg mi évről-évre magasabb rangosztályba jutunk, addig az öreg Földes, mintha neve fekete keresztel volna megjelölve, sem előhaladásban, de még csak elismerésben sem részesül.

A multról ritkán beszél. Egész véletlenül jöttem rá egy történetre, melyben egy szép asszony csókja szerepel, s melynek pontja az volt, hogy Földes ez íróasztal mellé került, s ott ül most is évek hosszú sora után.

Mint fiatal kezdő hivatalnok, forgalmi szolgálatot tett egy kis állomáson. Elhagyott pusztta volt az a hely, s egyedüli társaságát öreg mogorva főnöke képezte. Ott ebédelt, ott vacsorált nála s a főnök fiatal szép felesége feledtette vele az egyedüllet és pusztaság unalmát! De az öreg Kormos, ha nem is volt talán féltékenynek nevezhető, argus szemekkel ügyelt nevére. A fiatalok soha sem maradtak magokra s talán ép ez volt az oka, hogy vágytak egymás társasága után. Szemeik egyszer mintegy véletlenül találkoztak, s azóta mind többször keresték fel tekintetükkel egymást. A rendes ebéd és vacsora mellett folytatott társalgáson kívül nem is beszéltek még együtt, de mind a kettő tudta, hogy sok, igen sok mondani valójuk van egymásnak. A mint az idő mult, a vágy mind erősebb lett. Mindkettő érezte a szerelem ébredését, elhatalmasodását, majd hangos követelését s eszközről, módról gondolkodtak, hogy ennek kifejezést is adjanak. A véletlen, végre segítségökre jött.

Kormosnak hivatalos ügyekben rövid időre távoznia kellett az állomásról. Estve utazott el, de már a legközelebbi vonattal vissza akart jönni.

Vacsora ideje volt. Földes felment az emeletre. A mint belépett kezét csókolt, bár azelőtt ezt nem tette soha sem. A nő ott felejtette kezét az ő kezében. Leültek. De nem egymással szemben rendez helyökre, hanem egymás mellé bizalmas közelségben a pamlagra. És a mikor a társalgás megindult nem is beszéltek szerelmről. Minek az? Földes dicsérte a

jó vacsorát, mely majdnem érintetlenül állt előtte, az asszony gyönyörködött benne egyszerű, keresetlen szavakról is megértették egymást. Talán nem is vágytak egyébre, mint úgy egymás mellett ülni, fogni egymás kezét, szívni ugyanazt a levegőt, ezer boldogságot susogni egymás fülébe s arra a forró emésztő csókra, azokra a heves ölelésekre, melyek azután következtek, talán még gondolni sem mertek.

Midőn Földes esengve kért egy csókot, az asszony lángba borult arccal rejtette fejét kőblébe, s midőn magához huzta s ajkai összefortak, a nő ijedten bontakozott ki karjaiból s könyörgött neki: Menj, hagyj el most... majd holnap... holnap.

— Holnap... Nem, nem lehet. Hiszen egy óra múlva megjön a vonat. Egy óra múlva itt van a férj, s azzal talán örökre vége az egésznek. Évekig várhatnak ily kedvező alkalomra és ő nem akar, nem fog várni többet. Szenvedélyel magához akarta vonni az asszonyt, ki ijedten huzódott a pamlag szegletébe. Kért könyörgött neki, de az idő haladt, s mindketten rémülve vették észre, hogy a vonat érkezésétől már csak igen rövid idő választja el őket. Oh ha még csak egy óra ideje volna! Csak egyetlen kis rövid óra még. De férje megjön. Az alkalom ki tudja mikor fog megint kínálkozni, s ezt a mai estét szalaszta el? Nem és ezerszer nem! Birnia kell azt az asszonyt! Még ma, még most! Kerüljön mindjárt egész életébe, egész jövőjébe... Annak a vonatnak nem szabad megérkezni, annak a vonatnak addig nem szabad megjönni,

Felemelkedett a pamlagról s ott hagyva feligazgott, felindult állapotban az asszonyt, lerohant az irodába. A vonat még nem érkezett meg, a szomszéd állomásra. Még van idő. Az asszony az övé lesz. Birnia kell minden áron. Leült a székre, Izso homlokát, hideg kezére támasztotta, majd szívére nyomta kezét, esliápitani igyekezve annak hangos dobogását. Egy néhány pillanatig mintegy eszméit rendezve merően nézett a távirda asztal feletti inga óra mutatójára s aztán meghíva a szomszéd állomást, le adta neki a következő taveratot:

— 101-es saját felelősségemre további intézkedésig visszatartandó.

Földes.

Azzal kikapcsolta a gépet, kizárta mind a két felől az állomást és felment.

Földes tudta, hogy az a vonat a szomszéd állomásról nem fog tovább indulni addig, míg ő erre engedélyt nem ad.

A szomszéd állomáson, nagy nyugtalanságban töltötték az időt az utasok. Az állomási személyzet nem tudott felvilágosítást adni a késés, a várakozás okáról. Hiába hívták a szomszéd állomást, nem jelentkezett. A sürgöny, szavai világosak voltak, várni kellett. Az utasok nyugtalankodtak, lármáztak, feljelentéssel fenyegetőztek, de a dolgon segíteni nem lehetett. Eltelt egy óra, kettő majd három is, de Földes a szép asszony karjai között elfelejtett mindent... hivatalát, főnökét, a szomszéd állomáson várakozó személy vonatot.

A másnap délutáni vonattal már egy egész bizottság jött ki megvizsgálni az ügyet. Hallatlan dolog. Órákon keresztül feltartani egy személy vonatot minden igazolás nélkül. Mikor Földest kérdőre vonták, összefonta mellén karjait, nyugodtan, teljesen elszánva nézett a történések elé, s konokul megtagadott minden felvilágosítást. Ott állott a bizottság előtt, vádolva egy súlyos szolgálati vétséggel, de ajkaira nem jött egyetlen szó, egyetlen hang sem, melylyel hibáját mentegetni, a tényállást felderíteni iparkodott volna. Talán azok a forró csókok lezárták és némává tették ajkait...

És most itt ül a mellettem levő szobában, koptott, festett íróasztalnál. Ősz fejjel, görnyedt testtel dolgozik egyszerű robot munkát nap nap után s míg kartársai, kikkel együtt kezdte pályáját, mind régebben rangban, fizetésben magasban állanak, ő mint a multnak egy emlékoszlopa megmaradt annak ki volt, itt feledve, eltemetve mindenkitől. Körülötte egy új nemzedék nőtt fel, de ő nem látja a változást, nem veszi észre ezt, s ha ősz fejét néha fáradtan hajtja le asztalára, talán annak a szép asszonynak csókjáról gondolkozik, ki ép úgy porrá vált már azóta, mint azok, kik erős, kemény ítélettel vágják ketté pályáját.

És ha elnézem néha ezt a szegény, öreg, beteg embert, ki egy szép asszonynak forró csókjáért, egyetlen éjszakának üdvéért, boldogságáért, forró szenvedélyben oda dobta egész életét, ketté szelte pályáját, jövőjét, előhaladását, ki azért, hogy egy néhány órát szabadon eltölthessen, lelénézolta magát egész életére: eltűnődöm erős elhatározásán, vakmerőségén, melynek ma már nyomát sem lehetne rajta felfedezni.

Tutsek József.

SZEP ARCZODTÓL . . .

*Szép arczodtól meg se láttam
Milyen hitvány a te lelked
Szemed büvös pillantási
A szivedtől eltereltek.*

*Most a lelked rútságától
Meg se látom a varázsod,
Gonosz szived ruttá teszi
Egykor büvös pillantásod'.*

EREDJ SZINPADRA . . .

*Eredj szinpadra, ott a te világod,
Ott hodítsd meg a bolond világod,
Mit oly mohón sovároog szomju lelked
Kaczer hű nő, ott majd ünnepelnek.*

*Eredj szinpadra! úri csöcseléknek
A legszeméjje fog tapsolni néked
Szinház bohoczi koszorukat dobnak,
De én megvetni és utálni foglak.*

Palágyi Lajos.

A SZOBOR.

Irta: Gonda Dezső.

Félemeletnyi, teljes deszkakerítés fogta be a józsefvárosi házat, hanem azért a kalapácsütések, a köre csapódó vésének hangjai kihallatszottak az utcára. A ház tüzfalára függesztett gorgófejek, faunreliefek, gipszvirágok is megállítottak egy pár iskolásfiút vagy erre vetődött falusi embert, május havában pedig az udvari akáczták porcellánvirágai az aranyos-zöld lomb közül lekaczagtak a gyalogjáróra.

Szobrász ember háza volt az. A gazdáját Wigand Jánosnak hívták, vagy a hogy ő maga írta számlákra, költségvetésekre: Johann Nepomuk Wigand. Mert német ember volt ő eredetire nézve; valami éjszak német városkából szakadt ide, a holott is esztergályos volt az apja, eleinte jómódban, hanem aztán nagyralátott, milliomos szeretett volna lenni, de egy erején fölül való házvételnél úgy beuszott, hogy a mai vagyont 30 esztendei munkával keservesen megszerzett, az mind oda veszett.

Elbusultában az öreg Wigand beleült egy este a fürdőkádba, fölmetszette nyakán az ereket, úgy talált meg holtan a saját vére bibor fürdőjében.

Szívhajos özvegyének nem sok idő kellett, hogy utánna menjen.

Wigand János már akkor otthon se volt. Eleinte ő is az esztergályos mesterségre adta magát. Elég ügyes keze volt hozzá, de nem hajlama is. Mindig emberformát szeretett volna faragni a diófából. Mikor aztán a véletlen a koreszmában egy pár könnyűvívű, nagyzó szoborfaragó legénynyel hozta össze s a habzó sörös kanos mellett kisütötték, hogy csak nincs szebb élet a „művészetnél“ ezt a szót használta az egyik, aki egész életében sarkondul egyebet nem faragott — akkor Wigand Jánosnak nem volt több maradása az eszterga mellett.

Beállott a szobrászok közé. De mivel jobbféle akart volna lenni, az öreg adott neki egy kis pénzcsékét s elküldte Münchenbe. Ott járta az akadémiát; megismerkedett egy-egy jelesebb művészszel, valamelyiknek műtermében dolgozott is egy ideig. Egyébként pedig tette azt, amit a többi tesz; dözsölt, éjszakázott, szóval kifortta magát. Valami nagy tehetségnek nem mondhatták volna a mesterei, nagyobb volt a becsvágya és szorgalma, mint a zseniálitása, hanem azért türethetően megmintázott egy alakot, megmodellirozott egy arcot, vagy elég tetszetősen megszerzett egy csoportot.

Valami kis talentum szorult bele, de egy szemernyi sem a zseniálitásból. Hanem ezt csak sokára látta be. Már akkor közel járt a harmincz esztendőhöz és néhány év óta itt tartózkodott Budapesten, ahova sok hányatás és nélkülözés után egy müncheni jó magyar társa, aki rövid idő alatt országos hirre tett szert, biztatva hívta.

Itt kis műhelyt nyitott magának, készített sarkvet, faragott kapuvédő köveket, öntött gipszarabeszeket, föttföld ablakpárkányokat házak homlokzatára, kivésett egykét csecsebecsét vázai-utcai díszműkereskedőknek, sőt egy egy Szent-Flóriánt se szegyelet megcsinálni valamelyik ferencvárosi háznak kapuja fölé, a minőt nem ritkaság arrafelé látni mai nap sem.

Egy ilyen tüzes szert hozott asszonyt meg pénzt a kis szobrász-műhelybe.

Madaras András majoros és háztulajdonos volt a viola-utcában.

Módos ember létére nem sajnált egy ropogós száaszt a kapu fölé való szent Flóriánért, meg a homokkő tábláért, a melyre aranyos gótikus betűkkel a következő versikét vésette ki:

Dieses Haus steht in Gottes Hand
Zum Heiligen Florian wird's genannt.

Hát a mi jó majorosunk nem hitte volna, hogy a szent Flórián honoráriumának száz forintja egész hozományyá fog kinőni akkorára, mire a szobor elkészül. Pedig úgy esett. Madaras András uramnak piros pozsgás leánya szemet vetett Wigand Jánosra, az ő daliás német alakjára, mellét verő fekete szakállára, bárányszéld szemére.

A nagy nézésből nagy szerelem, a nagy szerelemből nagy hiba talált kerekedni, olyannyira, hogy Madaras András uram, aki még egy-két héttel előbb megvetően nevetett volna, ha valaki olyan szót talál ejteni előtte, hogy holmi szoborgyűrű lesz a veje, maga sietett bekötöni a lánya fejét. Hanem ez egy hibán kívül más baj nem esett. Hozomány tellett szépen Madaras András uram majorságából. Wigand János Madaras Katiczával boldog, meleg fészket vert kün valamerre a gölya utcában. A szobrász-műhelyt kibővíthette már most, nagy tornya égető kemencézt tapasztatott és évről-évre nagyobb költségvetéseket írt szobrászmunkákról — Andrassy uti meg nagy-köruti házak számára.

Szóval, lett belőle módos szobrász-mester, meg nyárszolgá is, vagyis nyárszolgá a javából.

A házasságát megelőző dískrétt körülmenyeknél fogva a rendes polgári szokásnál valamivel korábban köszöntött be nála egy rózsás, aranyos kis baba, egy kis leány, akinek Netti nevet adtak a keresztelőben. Ezt a kis leányt Wigand János a bolondulásig szerette. Volt is oka rá, mert azokban az órákban, mikor Wigand Jánost olykor-olykor még elotgta a szobrászi forró hevület, amikor szeretett volna valami gyönyörűséget alkotni, ha zseniálitása is meg lett volna hozzá, még szobornak sem álmodhatott volna szebbet mint amilyenné a kis Netti cseperedett fel. Valóságos hymettai márvány-szobor volt a teste, azeza, mindene, olyan édes, tökéletes, lágy vonalú, hogy a látásától nemesek az apai szív, de a művészi lélek is megittasult Wigand Jánosba.

— Hej, ha valami Istentől megáldott zseni szoborban tudná ezt megmintázni, valami szobrászi Tizian, akkor a milói Vénusz híányzó két karját nem fájlalná senki — mondogatta eunek is annak is fájdalmas sóhajással és ilyenkor sajtott a lelke, de nagyon, hogy miért is csak aféle kontár talentum lakik benne, nem pedig teremő lángelme. Véghetetlen irigységgel, de egyben bámulattal, rajongással nézett fel volt müncheni magyar kollegáira, ha ellátogatott műtermükbe és látta hogyan lehelik át fényes, művészi eszméjüket a villogó márványba, hogyan lágyul el készségesen teremő ujjak között az az anyag, amely oly makranczos, rideg volt az ő vésője alatt. Mert meg megpróbálkozott még titokban évről-évre ő is, hogy talán sikerül neki megalkotni, amit álmodozó, de álomtalan éjszakákon lelkesedve kigondolt. De mindhiába.

— Csak mesterember vagyok én, vágyakozó talentum, semmi több — mondotta magában busan, megsemmisülve egy-egy kétségbeesett kísérlet után.

Nettiko sugár, elragadó hajdon volt már akkor, amikor forradalom ütött ki egyszerre Wigand János szívében, agyában, műhelyében. A forradalmi tüzet valami olasz származásu, de magyarrá lett legény hozta a házba. Szobrász-segédnek fogadta fel Wigand, hanem rövid idő alatt ámulva látta, hogy minő kincset rejt a lelkében az a szegény fráter. Hatalmas, fényes művészi tűz lobogott a hozzá szakadt fiatal emberben. Rohamos, ellenállhatatlan, plasztikus szellem szinte sugárzott ragyogó homlokából és nőies, vékony nyjjal alatt a márvány viaszként olvadozott, merész, de fenséges, harmonikus vonalakban. És amilyen szilaj és fenszárnyalo volt az elméje, olyan hódító, féketnem ismerő, zseniális volt minden mozdulata, szava, tette, természete, jelleme. Wigand Jánosnak véghetetlenül imponált ebben a fiatal emberben az a csodálatos teremő erő, az a művészi villamfolyam, amely után ő olyan hasztalanul epekedett. Eltörpülve, vallásos áhitattal nézte a gyerek embert munka közben, látta, hogy amit ő éveken át forrongva, gyötörőde kigondol, azt ez a gyerek egy pillanat alatt megkoncipiálja.

Ahol az ő keze, az ő vésője reszket, tétováz s végre csüggedten hanyatlik le, ott ezé vakmerően, ösztönszerűen, szinte álomban siklik tova. Ugy állott előtte, mint egy inas a mestere előtt, káprázó szemmel, mámoros gyönyörködéssel. Egy-két hónap alatt

Karácsonyi album.

Valószínűleg irodalmi esemény számába megy az a nagy és felette gazdag album, melynek tervezetét most kapjuk. A MAGYAR HIRLAP (József-körút 47) adja ki ezt a párját ritkító gazdagsággal kiállított albumot, még pedig egészen ingyen előfizetőinek. Az album nagyobb dolgozatai közül kiemeljük ezeket:

A regénypályázat. Öt neves regényíróktól öt regényvázlat. Az olvasók szavazással döntenek el, melyik ezek között a legjobb. A legtöbb szavazatot nyert regényvázlat szerzője dolgozatából nagyszabású regényt ír a Magyar Hirlap számára, a mely annak közlését a jövő év elején kezdi meg. Nagyobb elbeszélések: „A boldogasszony dervise” Tóth Bélától. Ezenkívül Pekár Gyulától, Vértesi Arnoldtól stb. A szerelem művésze Ovidius „Ars Amandi”-ja modern köntösben. Jelenetek. Egy budapesti ur huszonnégy órája Irtá Ambrus Zoltán. A pálya anyertes elbeszélése Dombay Hugónak a Magyar Hirlap pályázatán ötven aranyat nyert „Mária” című költői elbeszélése. Székely Huszár rendez évi revüje, versekben. A test ápolása. Nyolcz interview, nyolcz előkelő magyar szakértővel, arról a tárgyról, hogy miképen ápolja testét a modern ember. Száz mai magyar színész. Spanyol kalandok. Pekár Gyula spanyolországi utjából — Bikaviadal A magyar nemzet statisztikája képekben. 1893. kuplékban, hangjegyekkel. Magyar karrikaturisták. Ismeretlen és ismerős rajzolóktól. Tudományos vacsora. Fizikai kísérletek házi eszközökkel, képekkel. Autogrammok. Jókai kézirata a „Magyar Hirlap” olvasóihoz. Petőfi egy kadatlan levele stb. Apró novellák. Versek. (Eredetiek és fordítottak) Közleményekkel járultak a nagy albumhoz: Ambrus Zoltán, Benedek Elek, Békefi Antal, Bródy Sándor, Bókai dr. tanár, Breitenfeld dr. Csapodi dr. Dombay Hugó, Endrődi Sándor, Fejő Sándor, Gárdonyi Géza, György Endre, György Lajos, Hentaller Lajos, Heltai Jerő, Ignotusz, Iszlai dr. tanár, Karczag Vilmos, Kiss József, Kürthy Emil, Kovásznai André, Lovik Károly, Márkus Miksa, Maurer Rezső Rado Antal, Schwimmer dr. tanár, Szépfaludi Ó. Ferencz, Szemere Attila, Szomorj Dezső, Tóth Béla, Tutsek Anna, Varsányi Gyula, Vértessi Arnold, Zempléni Árpád stb. — színes borítékba kötött nagy kvart-alaku díszmű, hetvenkét oldal. A közleményeket csaknem felszáz kép, illusztráció és színes vignetta magyarázza és tarkítja. Ezenkívül több önálló képet és karrikaturát foglal magában az album, melynek művészeti részét szolgáltatták Horti Pál, Zala György, Márk Lajos, Mannheimer Gusztáv, Linek Lajos, Somsick József gr, Gárdonyi Géza, Jászai József, Ipoly Sándor, Stettka Gyula, Vágo Pál, Ujvári Ignác stb.

A Magyar Hirlap ujesztendőre irodalmunk fejdelmének. Jokainak jubileuma alkalmából ünnepi kötetet ad közre, melyet szinten ingyenesen küld meg minden előfizetőjének. A kötet legfőbb tartalma: Jokai tiz leghíresebb regényének tiz új elbeszélésebe való foglalása, melyet legjobb novellistáink irtak. Mindegyik elbeszélés külön-külön szempontból világítja meg az illető regényt, melynek meséjét adja. A tiz elbeszélés tárgya: Kárpáthi Zoltán. Egy magyar nábob. Fekete gyémántok. Erdély aranykora. Egy az Isten. Az arany-ember. A köszívű ember fia. Az új földesur. Szegény gazdagok. A jövő század regénye. Előszó! Bródy Sándor irt az ünnepi kötethez, mely január hó első napjaiban már az előfizetők kezében lesz.

A „Magyar Hirlap” kiadóhivatala.

József körút 47. szám.

Előfizetési felhívás! A PESTI NAPLÓ

naponként kétszer megjelenő politikai napilapra.

A „PESTI NAPLÓ” Magyarországon a legolcsóbb, legértelmesebb és legszebben kiállított napilap.

Szerkesztője és kiadótulajdonosa:

ifj. Abrányi Kornél

Felelős szerkesztője:

Barnal Zidór.

A „PESTI NAPLÓ” mint modern újság gondoskodik immár arról, is, hogy olvasónai megtalálják benne az őket érdeklő közleményeket. Ebből a célból szeptember eleje óta, a tiz hely körül címmel minden héten rendes négy-öt oldalas mellékletet ad, a melyben foglalkozik a nők társadalmi kérdésével, a divat újításával, közöl konyha recepteket, apróságokat a kézimunkáról, a kertészetről, azon kívül tájékoztatja a vidék gazdaságait a budapesti piac forgalmáról és áráiról. Cikkeket közöl továbbá a gyermeknevelésről és ápolásról, tanácsokat ad illemdésekben és mesél a gyermekszobának.

A közlekedés a közlekedő vállalatok: vasutak, posta, táviró, hajótársaságok hivatalnokai érdekeinek minél behatóbb gondozása végett. A PESTI NAPLÓ minden csütörtöki számát Közlekedés ezimen külön négy oldalas melléklet kíséri.

A „PESTI NAPLÓ” karácsonyra díszes ajándékkal ipegi meg előfizetőit.

Előfizetési feltételek:

A PESTI NAPLÓ reggeli kiadásának, mely az előző napon beérkezett összes kireket magában foglalja, tehát a teljes PESTI NAPLÓ-nak előfizetési ára Budapesten és a vidéken korán és pontosan házhoz juttatva, az esti lap küldésénélkül:

Reggeli lap:

Egész évre 14 frt — kr. | Negyedévre 3 frt 50 kr.

Fél évre 7 frt — kr. | Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Esti és reggeli lap együtt egyszerre küldve a vidékre:

Egész évre 18 frt — kr. | Negyedévre 4 frt 50 kr.

Fél évre 9 frt — kr. | Egy hónapra 1 frt 60 kr.

Naponként kétszer, reggeli és esti kiadás külön-külön házhoz vagy postán küldve:

Budapesten:

Egész évre 18 frt — kr. | Negyedévre 4 frt 50 kr.

Fél évre 9 frt — kr. | Egy hónapra 1 frt 60 kr.

Vidéken:

Egész évre 20 frt — kr. | Negyedévre 5 frt — kr.

Fél évre 10 frt — kr. | Egy hónapra 1 frt 70 kr.

A PESTI NAPLÓ esti lapjára külön is elfogadunk előfizetéseket, úgy, hogy ha valaki más újságot járát és a megszokott újságtól megválni nem akar, az előfizethet a PESTI NAPLÓ esti lapjára negyedévenként Budapesten 2 forinttal, vidéken 2 forint 30 krajczárral.

A Pesti Napló kiadóhivatala.

Budapest, Ferenciek tere, Bazárépület.

Előfizetési felhívás.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK”
Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap 1894. év folyamára.
Megjelen minden vasárnap, díszes kiállításban tettesztős borítékkal.

A „Képes Családi Lapok” a legelterjedtebb, legdíszesebb és legolcsóbb képes hetilap, a mely szívet és lelket melesítő, hasznos és ismeretterjesztő olvasmányokat nyújt a magyar művelt olvasóközönségnek.

A „Képes Családi Lapok” a legmagasabb irodalmi nivón álló lap, mely körül nemzeti irodalmunknak első rangú írói és ironói tömörülnek: így az 1894. évi első szám következő íróktól hoz közleményeket: JÓKAI MÓR: „Hogy is volt ez a dolog?” [Beszély, BENICZKY BAJZA LENKE; „A sors kockája” (Regény TOLGYESI MIHÁLY „A gyémánt gyűrű” (Humoreszk), P. C-ORBA AKOS; „A Bo-porus partján” (Rajz STILLER tanár; „A füzör” Orvosi cikkek stb. stb. Költevényeket irtak e számba KOMÓCSY JOZSEF, VARSÁNYI GYULA, FELEKI SÁNDOR dr. A regény mellékletet LAUKA GUSZTÁV írta, címe: „Pásztorfűz és lidérczény”. — A képek az új év: alkalmából valók s igen találó rajzok. A mi különös érdeket kölcsönöz e számnak az, hogy az abban megjelent közlemények íróinak arcképeit, s sajátkezű aláírásait is veszi az olvasó.

A „Képes Családi Lapok” évenként, a szövegbe nyomott több regényt ad, elsőrangú írók tollából.

A „Képes Családi Lapok” két hetenként megjelenő melléklapja, a „Hölgyek Lapja” háztartási és divatrésszel ellátva, teljesen nélkülözhetővé tesz minden más divatlap tartását.

A „Képes Családi Lapok” a fentebb említett szöveg között megjelenő regényeken kívül évenként, több önálló, eredeti, beköthető regényt ad jutalmul előfizetőinek.

S mindezen előnyök daczára, a „Képes Családi Lapok”-nak a „Hölgyek Lapja” című divatlappal és Regénymelléklettel együtt, előfizetési ára csak egész évre 6 forint, félévre 3 forint, negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a lap kiadóhivatalához: Budapest, Nagy-korona-utca 20. szám küldendők, amely kívánatra mutatóvány számokat díjtalanul küld bárkinek, ha az iránt levelezőlapon megkerestetik.

Aki az egész évre szóló 6 forintnyi előfizetési összeget 80 kr csomagolási és postaszállítási díjjal egész évre beküld, annak 4 regényt, — aki félévi 3 frt előfizetési összeget és 40 kr. csomagolási és postaszállítási díjat küld be, annak 2 regényt, s aki 1 frt 50 kr. negyedévi előfizetési díjat s 20 kr. csomagolási és postadíjat egyszerre küld be, egy eredeti regényt küld ajánlva és díjmentesen jutalmul a kiadóhivatal.

A „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala.

Budapest, V., Nagykorona-utca 20.